

мартин атанасов

ПРОУЧВАНЕ НА ИЗРЯЗАНОТО

куратори:
красимира буцева
васил владимиров

24.10 – 17.11.2024

martin atanasov

CUTOUT STUDY

curators:
krasimira butseva
vasil vladimirov

24.10 – 17.11. 2024

без точка след 11

ЗАЕДНО ПРОУЧВАМЕ ИЗРЯЗАНОТО

красимира буцева

Прекарах последните няколко години наблюдавайки как различни парчета се създават, разделят, събират; как спалнята ти, библиотеката, холът, килерът, платнените чанти висящи в кухнята, джобовите ти са често пълни с тези парчета.

В разговорите ни, на масата за чай и кафе, тези парченца се завъртаха във вихрушка, носеха се, докосваха се, изследвахме ги, обгрижвахме ги, а ти безкрайно се влюбваше в тях с всеки изминал ден.

Тези парчета срещнах на една паважна улица, в едно късно софийско лято, там обаче бяха малки, бяха още идея.

Изложбата Проучване на изрязаното държи в себе си тези парченца — споделени, уголемени и шумни в това да са тихи (Кампт, 2017). Тук срещаме две отделни визуални проучвания създадени през последните осем години от автора Мартин Атанасов.

Парчетата са завладели и галерията, разпръснати през нея — приемащи различни форми. На пръв поглед те са в светъл дъб, като парчета от мебелите от нечий дом — разглобени, в очакване да добият цяла форма, или изоставени в тази си. По-късно ги срещаме във фотографиите, където парчетата са се наместили едно върху друго. В текстовите разкази те препускат — правят впечатление за една цялост, създадена от безброй фрагменти, нишки, паузи и въпроси.

част 1 | архивът на Лъчо

Атанасов започва съвместната си работа с Лъчо Маринополски през 2023 година, като първоначално събира архив от **устни истории**. В разговорите им, Лъчо споделя за откритието на сексуалността си, за първите пъти, когато забелязва мъж, за „cruising sites“ в София, (места на удоволствие, както той ги нарича) за това какво е да бъдеш гей през социализма, да бъдеш „другият“ (the other), да изживяваш заплахи и рискове, но и да по-растваш през такъв режим, учейки се да приемаш себе си.

През комунистическия режим хомосексуалността е криминализирана. Законът се изменя словесно през 1968 година, докато в реалността продължават да се прилагат наказателни практики. Едва през 2002 година българското законодателство окончателно променя разбирането за хомосексуалността. По време на комунистическия режим има множество процеси и хора осъдени за тяхната сексуалност, чиито документи са запазени в архива на Държавна Сигурност (такива се случват през 1952, 1959, 1962, 1963, 1964, 1974 и 1981 година). Друг метод на насилие използван от Държавна Сигурност е насилствено изселване и въдворяването в лагери без съд и присъда, като този край Ловеч и Белене (например акция Мълния, 1958) (Димитрова, 2021; Велева, 2024; Канушев, 2017; Скочев, 2017).

Преминавайки през изложбата срещаме и архивни страници и изображения, реклами и обяви от **куиър архив от 90-те** — това са части от българските печатни издания — списание „Flamingo“ (гей списание) и вестник „Kiss Contact“ (агенция за запознанства, водеща публикация за хетеро и хомосексуални запознанства). В изложбата, можем да прочетем и части от **личната кореспонденция** на Лъчо с гей мъже, с които се е запознал чрез гореспоменатите издания — в някой от писмата откриваме адрес, телефон и покана за бърза анонимна среща, но в други надникваме в различните личности и техните вътрешни битки срещу хетеронормативността. Някои от изреченията напомнят

за все още липсващите български „куиър проучвания“ – например в едно от писмата се задават въпроси за тежестите на думите „гей“ и „хомосексуалност“ и липсата на подходяща дума.

част 2 | архивът на Мартин

На задната страна на дървения параван, срещаме първото изображение от архива на Мартин Атанасов – един от фотоколажите от **проучване на изрязаното**. Серията от изображения са заснети между Прага, Берлин и София в последните осем години. В един от подходите, използвани в серията, можем да видим как Атанасов наслажда парчета от фотографии, нарежда ги едни върху други, виждаме дълбочината и дебелината на хартията, усещаме как тя пада върху предишния лист. Докато в другата част се вглеждаме в малки изрезки, останали озадачаващо от онзи, на когото са принадлежали. Тук тялото присъства, колкото и се губи – никога не го виждаме цяло и никога не сме сигурни на кого е – частично го има и формите му стават все по-абстрактни и трудни за познаване. Отстрани се срещаме с **бележки за тялото** – събирани от автора в тетрадки и телефони, тук са поетични размисли за неговата близост, опознаване, грижа и приемане. До фотоколажите, на които тялото се разпада и събира, е **бележка на движещото** – на близък план един гръден кош се поклаща от удължени вдишвания и издишвания, от напълването на кислород в дробовете. Тук наблюдаваме авторът, който прави дихателно упражнение – вид техника за успокоение, личен начин за справяне с хомофобски атаки. Последната творба в залата е видео перформанс – **краят на езика** – започващ от идеите на драматурга Ясен Василев (колаборатор на Атанасов) и Нутрикула/Невъзможни действия – перформанс, довеждащ до удължаване на границите на тялото и мястото му в обществената и персоналната среда. Мартин Атанасов взема предпоследната стъпка от Нутрикула за да преосмисли собственото си тяло – в нея се губи фокус и баланс и краищата на възможното се разтягат.

В изложбата Проучване на изрязаното, парчетата са се пръснали, но стените на галерията ги държат, държим ги и ние здраво и заедно – артистите, кураторите, зрителите; и ако успеем да ги задържим силно можем и да направим място на тези важни и често заличени истории.

Библиография:

Велева, Д. (2024) „По бай-Тошово време гейове нямаше“. И други лъжи. Свободна Европа.
Димитрова, В. (2021) Наказателни практики спрямо хомосексуалните в България през 50-те и 60-те години на XX в.
Камнт, Т. (2017) Изслушване на изображения, Duke University Press.
Канушев, М. (2017) Наказателните практики на комунистическия режим. Историческа социология на наказателната политика в България.
Скочев, Б. (2017). Концлагерът „Белене“ 1949-1987. Сиела.

*В този текст думите социализъм и комунизъм се използват като синонимни.

*куиър от queer, е дума приета от LGBTQIA+ общността за всеобхватна. Първоначално използвана като обида, но взета обратно с ново значение от самата общност през 80-те.

TOGETHER WE STUDY THE CUTOUTS

krasimira butseva

I spent the past few years observing how various pieces form, split and come together; how in your bedroom, in our cabinets, in the living room, in the closet, inside of the tote bags hanging on the wall in the kitchen, in your pockets, there were many of these pieces. In our conversations, those happening over tea and coffee, these pieces swirled, moved, touched each other, we studied them, cared for them, and with each day, you fell in love more and more with them.

In a late summer, in Sofia, on a cobblestone street, I encountered these pieces, but they were smaller, they were still an idea.

The exhibition "Cutout Study" holds within itself these pieces – now shared, enlarged and loud in its quietness (Campt, 2017). In the exhibition we see two visual studies created in the past eight years by the author Martin Atanasov.

These pieces have taken over the gallery now, they are spread across it – they take new forms. At first, they appear to take the shape of light oak planks, pieces of furniture – dismantled, waiting to be put together or rather left in this state. Later, we encounter the pieces in the photographs, where they are on top of each other. In the texts, we see them too – they trick us to believe they hold an entirety, formed of fragments, threads, pauses and questions.

part 1 | the archive of Lucho

Atanasov began his collaborative work with Lucho Marinopolski in 2023, starting as an archive of **oral history** testimonies. In conversations, Lucho shared how he discovered his sexuality, the first time he noticed a man, the cruising sites of Sofia (the pleasure sites as he calls them), he speaks of what it feels to be a gay man living during socialism, to be the other, to live in fear and risk, but also to grow up in such a regime learning to accept yourself.

During the communist regime, homosexuality was criminalised. The law changed linguistically in 1968, but the reality didn't – there were punitive practices led by the state. Only in 2002, the Bulgarian legislation finally changed the legal meaning of homosexuality. During the communist regime, there were a number of cases against individuals as of their sexuality – the documents of which are preserved in the archive of the State Security (such took place in 1952, 1959, 1962, 1963, 1964, 1974 and 1981). Another violent methodology used by State Security was forceful displacement, and internment in forced labour camps without a case or a sentence, for instance in Lovech and Belene (such as Operation Thunder led by the Secret Police) (Dimitrova, 2021; Veleva, 2024; Kanushev, 2017; Skotchev, 2017).

Moving through the exhibition we also see archival pages and images, advertisements and announcements from **a queer archive from the 90s** – from Bulgarian printed matter – "Flamingo" (gay magazine) and "Kiss Contact" newspaper (run by a dating agency for hetero and homosexual dates). Alongside, there are also fragments of **personal correspondence** of Lucho and other gay men, who he met through these publications. In the letters we encounter at times only an address, a phone number and a desire for a short meet-up, whilst in others we can glance into the personalities of these people and their battles against heteronormativity. Some of the letters even remind of the still-missing Bulgarian queer studies – for instance in one, the author questions the weight of the words "gay" and "homosexual" and hopes to find a better word.

Part 2 | the archive of Martin

The series is shot between Prague, Berlin and Sofia in the past eight years. One of the approaches adopted by the artist is to place pieces of the images on top of each other, so we see the depth and weight of the paper, we feel how it sits on top of the previous sheet. In other collages we only meet parts, tiny cutouts, left from whoever they belonged to. Here the body is present as it is absent – we never see it fully, and we never are sure who it belongs to – in its pieces and parts, its forms become less and less recognisable. On the side are **notes for the body** – collected by Atanasov from his notebooks and phones – this is a collection of poetic thoughts of vulnerability, self-discovery, care and acceptance. Next to one of the collages is the **note of a moving image** – close up is torso of a body moving slowly with the rhythm of long deep breaths, the lungs filling up – this is a breathing exercise, a personal methodology against homophobic attacks. The last piece in the show is the video performance – **the end of language** – starting from the ideas of the dramaturg Yassen Vasilev (a collaborator of Atanasov) and his piece Nutrikula / Impossible Actions – a performance leading towards the stretching of boundaries of the body, and its place in the public and private sphere. Martin Atanasov takes the last step of the performance Nutrikula and reconsiders his own body – in this step, one loses focus and balance, and the possibilities stretch.

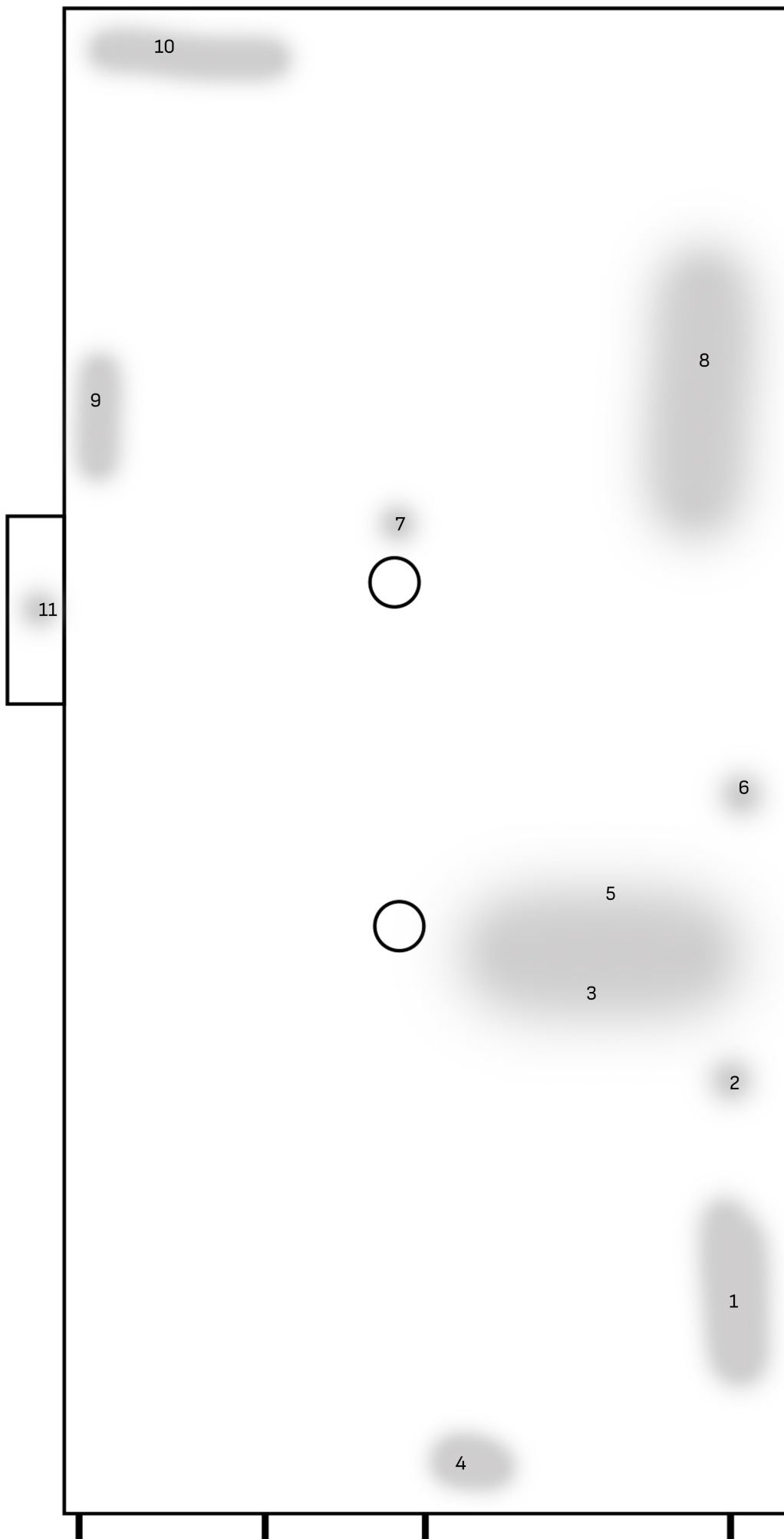
In the exhibition Cutout study, the pieces are spread across and all over, but the walls of the gallery hold them. We hold them tight and together – we, the artists, the curators and the visitors, and if we manage to hold them just a little bit longer and tighter, we might make space for these important and often erased histories.

Bibliography:

Veleva, D. (2024) „There were no gays in Bye-Tosha's time“. And other lies. Free Europe. Dimitrova, V. (2021) Criminal practices against homosexuals in Bulgaria in the 1950s and 1960s. Kampt, T. (2017) *Hearing images*, Duke University Press.
Kanushev, M. (2017) *The punitive practices of the communist regime. Historical sociology of penal policy in Bulgaria*.
Skochev, B. (2017). *The Belene concentration camp 1949–1987*. Ciela.

**in this text the words socialism and communism are used synonymously.*

**queer, from queer, is a word accepted by the LGBTQIA+ community as inclusive. Originally used as an insult, but taken back with a new meaning by the community itself in the 1980s.*

АРХИВ
лъчо

- 1 лична
кореспонденция
- 2 устни
истории
- 3 куиър архив от 90-те/
списание Фламинго,
вестник КисКонтакт
- 4 куиър архив от 90-те /
обяви за запознанства

ARCHIVE
lucho

- 1 personal
correspondence
- 2 oral
history
- 3 queer arxhive from the 90's/
magazine Flamingo,
newspaper KissKontakt
- 4 queer archive from 90's /
dating ads

АРХИВ
мартин

- 5 проучване
на изрязаното
- 6 бележки
за тялото
- 7 проучване
на изрязаното
- 8 проучване
на изрязаното
- 9 проучване
на изрязаното
- 10 -проучване
на изрязаното
-бележка на движещото
изображение (video)
- 11 края на езика
(video)

АРХИВ
мартин

- 5 cutout
study
- 6 body notes
- 7 cutout
study
- 8 cutout
study
- 9 cutout
study
- 10 -cutout
study
-note of a moving image
(video)
- 11 the end of
the language
(video)

КНИГИ, ФОТОКНИГИ И МУЗИКА,
КОИТО СРЕЦНАХ ПО ВРЕМЕ НА ПРОЦЕСА.

BOOKS PHOTOBOOKS AND MUSIC
WHICH I MET THROUGH THE PROCESS.

КНИГИ, ФОТОКНИГИ
BOOKS, PHOTO BOOKS

Snejanka Mihaylova – Practical Training In Thinking
Anton Shebetko – A Very Brief and Subjective
Queer History of Ukraine
Mayumi Hosokura – New Skin
Dimitris Tairis– The Urge
Judith Butler – Bodies That Matter

МУЗИКА
MUSIC

Lana del Ray – Yayo
Big Thief–Dried roses
Fever Ray – I am not done
Koop – Island Blues
Vivaldi – Vedro con mio diletto/act1 Il Giustino
CocoRosie – Beautiful Boyz
Post Industrial Boys– Land of flowers
Perfume Genius–Jason
Antonin Dvorak – Rusalka, Mesicku na nebi hlubokem /act1
Solange– Beltway
Azis – Hop
Azis – Celuvai me
Camelia Todorova – Da e vluben sveta
Mlnako Youshida – Tornado
Maanam – Luciola
Anthony and the Johnson – Hope there's someone
Ydegirl–I need this
Lena Platonos– Love in Summer

Проекта нямаше да
съществува по този начин
и е посветен на Лъчо, както
и най-близките ми приятели,
които създават всеки ден
пространството да бъдем себе
си.

This project wouldn't be the same
and it is dedicated to Lacho, also
to my closest friends, which are
creating every day space
to be

Специални благодарности на :

Красимира Буцева, Васил Владимиров,
арх. Цветан Цветанов, подкаст
Градски детектив, Йордан Д. Радичков,
Ясен Василев, Мила Росен, Снежанка
Михайлова, Елена Калайджиева,
Ива Тихолова, Яна Меламед, Якуб Койс.

Част от работата в тази изложба
е започната в САМСИ (2022), галерия
Гара (2023), автономно читалище
Коприва (2023), Гьоте институт
Атина(2024).

Special thanks to :

Krasimira Butseva, Vasil Vladimirov,
arch. Tsvetan Tsvetanov,
podcast Urban detective,
Jordan D. Radichkov, Yassen Vassilev,
Mila Rosen, Snezhanka Mihailova, Elena
Kalaidjieva, Iva Tiholova, Yana Melamed,
Jakub Kojs.

Some of the work in this exhibition was
initiated at MOCA Sofia (2022), Gara
Gallery (2023), autonomous space and
library Kopriva (2023), Goethe Institute
Athens (2024).